

Z vesnice sklářů v turistické centrum: Proměna jedné vesnice

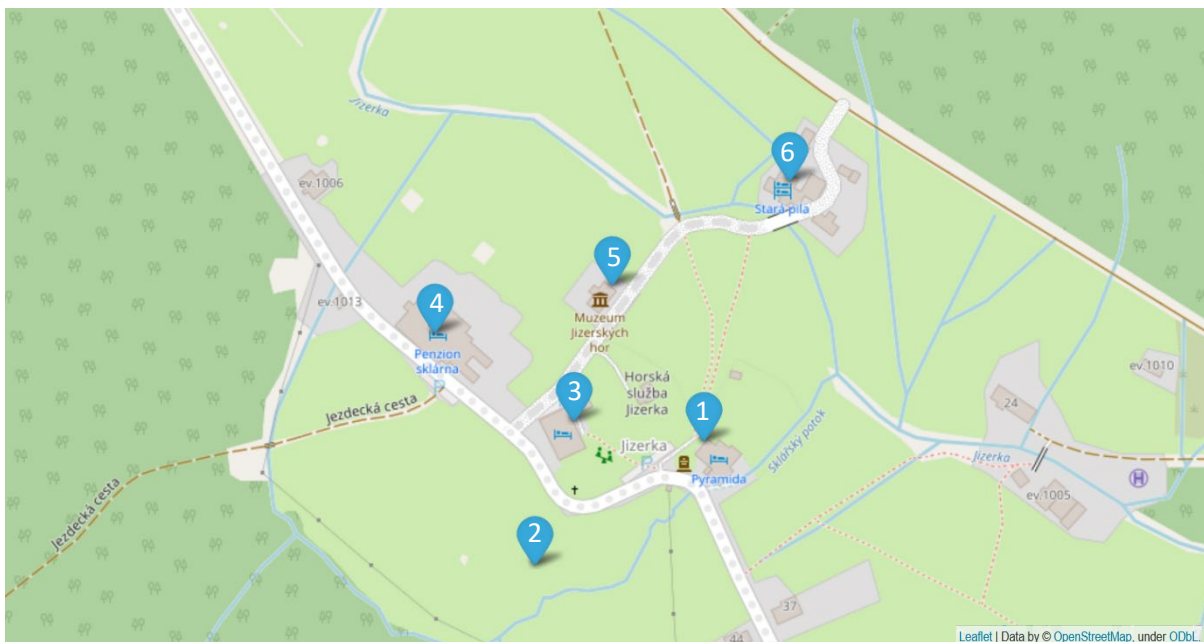
STRUČNÝ POPIS ČINNOSTI

Ve středu pozornosti stojí proměna obce Jizerka z bývalého průmyslového místa na současnou turistickou destinaci. Vycházejíce z klíčové otázky zkoumají žáci pomocí mapy historické a současné využití vybraných budov a jejich uživatele. Zjišťují, že Jizerka kdysi plnila základní obecní funkce jako je bydlení, práce a vzdělávání, dnes je však charakterizována především cestovním ruchem. V následné úvaze diskutují žáci o příležitostech a výzvách této změny a porovnávají Jizerku s dalšími bývalými průmyslovými areály, které se vyvinuly v turistické oblasti.

PŘÍSTUPNOST + MAPA

Jedte autem k parkovišti Jizerka – Mořina (50.8115483N, 15.3528356E), poté dojděte pěšky do centra obce Jizerka.

Vlakem nebo autobusem z Liberce přes Tanvald.

číslo	Budova / Název / GPS	Historické využití	Aktuální využití
1	Pyramida (50.8184608N, 15.3469178E)	Památník, sklárna a hostinec (od roku 1927)	Zrekonstruovaný hostinec a centrum pro pořádání akcí

2	Sklárna 1 (50.8180714N, 15.3460758E)	Výroba skla (1828/29 a 1866– 1911, rodina Riedelů)	Ruina
3	Panský dům (panské sídlo) (50.8185158N, 15.3456306E)	Obytné a administrativní budovy sklární (od roku 1829)	Hotel a restaurace od roku 2003
4	Sklárna 2 (50.8191017N, 15.3444503E)	Výroba skla	Hotel
5	Stará škola (Jizerka č.p. 43) (50.8192578N, 15.3458397E)	Německá základní škola (od roku 1889), později radnice a obchod s potravinami	Muzeum Jizerských hor (od roku 1996)
6	Pila (50.8198881N, 15.3476100E)	Pila na zpracování dřeva z okolního lesa	Již není v provozu; hotel

Mapa zobrazující všechna místa: <https://mapy.com/s/fejukopure>

POŽADAVKY

- Přenositelnost a využití aktivity: Přenositelná do mnoha turistických destinací
- Potřebný čas: 45 minut
- Personální zdroje: 1–2 učitelé
- Doporučená věková skupina: Druhý stupeň (od 12 let)
- Zdroje: Pracovní listy, historické mapy
- Možné aktivity před a po: Následná práce ve škole přenesením tématu na jiná místa, kde také dochází ke změnám ve využití, včetně současných příkladů jako je Lužická jezerní oblast.
- Požadované předchozí znalosti a dovednosti žáků před zahájením aktivity: Čtení mapy

PRACOVNÍ POSTUP VÝZKUMU

1) EVOKACE - VSTUP A MOTIVACE

Obec Jizerka je nejchladnějším obydleným místem v celé České republice a přece ji lidé osídlili. Spolu se žáky můžete prozkoumat otázku, proč se zde lidé i přesto usadili. Zamyslete se nad otázkou: „Jaké činnosti obyvatelé v minulosti provozovali a jak je obec využívána dnes?“

2) VÝZKUMNÁ OTÁZKA – KLÍČOVÁ OTÁZKA EXKURZE

Jaké funkce plnila obec Jizerka v minulosti a jaké plní dnes?

3) PRŮZKUM/ EXPERIMENT

Žáci dostanou mapu se šesti vyznačenými budovami. Do tabulky zaznamenají historické i současné využití budov. Poté identifikují hlavní uživatelské skupiny těchto budov a oblastí (např. místní obyvatelé, turisté, děti).

4) HODNOCENÍ – SPOLEČNÁ REFLEXE A SHRNUTÍ

Jizerka byla dříve průmyslovým centrem. Plnila základní funkce obce: nabízela bydlení, školu, vodní elektrárnu a pracovní místa. Dnes tam však žije jen velmi málo lidí. Důraz se nyní soustředí na turisty, kteří zde vyhledávají především rekreaci. Větší pozornost je přitom věnována ochraně přírody. Navíc k péči o kulturní krajinu a jejímu zachování přispívá nadále i místní zemědělství.

Se studenty lze prodiskutovat následující otázky:

- Byla by pro vás tahle vesnice místem, kde stojí za to žít?
- Co ji dělá atraktivní?
- Jaké funkce obce zde chybí?
- Jaké funkce měla obec v minulosti?
- Co by se stalo, kdyby v Jizerce neexistoval turismus?

5) Hledejte spojení

Shromážděte s žáky příklady bývalých průmyslových areálů, které byly přeměněny na turistické destinace. Mezi příklady mohou patřit: Lužická jezerní oblast (těžba uhlí), Vítkovice (Ostrava, Česká republika), Krušné hory (těžba přeměněna na cestovní ruch), Příbram (Česká republika), ...

6) REFLEXE

Diskutujte s žáky následující podnětné otázky:

- Vnímáte změnu ve využití jako pozitivní nebo negativní?
- Kdo ze změny profituje/vydělává, kdo naopak prodělává?
- Jaký dopad bude mít tato změna na přírodu?
- Prodiskutujte výhody a nevýhody.
- Je v Jizerce příliš mnoho turistů?

DIDAKTICKÉ UKOTVENÍ

DLOUHODOBÝ CÍL	Žáci si uvědomují příležitosti a výzvy cestovního ruchu v bývalém průmyslovém místě.
CÍL AKTIVITY	Žáci znají historické a současné funkce obce Jizerka.
OVĚŘITELNÉ VÝSLEDKY	Žáci znají funkce obce. Žáci používají mapu k orientaci a nalezení míst v reálném prostředí. Žáci zpracovávají poznatky z původních zdrojů. Žáci rozpoznávají změnu ve využití Jizerky.

PŘÍLOHA: Pracovní list

Autorka aktivity: Hanna Janßen (Hanna.Janssen@tu-dresden.de)

